

Lógin fyri Húsálansgrunnin broytt:

Men gomlu umsøkj- ararnir tó ikki verri fyri

Húsálansgrunnurin hevur fingið nýggja lóg at geva lán eftir. Men eingin av teimum, sum hava søkt um lán eftir tí gomlu lógini og reglugerðini, verða sett verri fyri, hóast tey ikki lúka núverandi treytir, upplýsir Jóannes Dalsgarð, stjóri á Húsálansgrunninum, upp á fyrspurning frá Sosialinum.

Tó fáu tey, sum lótu umsókn inn í fjór. og tá fingi at vita, at tey helst fóru at fáa 120.000 kr., ikki meira enn 100.000 kr.

Grunnurin ætlaði í fjór at hækka tey stóru lánini til tey, sum bygdu hús fyri niðan 120 kvm. eftir tí gomlu lógini, við 20.000 kr.

Men ætlanin var ikki framd, tí landsstýrið arbeiðði við nýggjari lóg fyri Húsálansgrunnin. Løgtingið samtykti lógarbroytingina fyri stuttum. Landsstýrið kunngjórði sjálva lógina leygdagin og í dag verður sjálf reglugerðin fyri veiting av lánun lýst.

Eftir tí nýggju reglugerðini eru fleiri mark fyri húsastoddir sett. Durur, grovkøkur og trappuhol skulu ikki dragast frá. Harafturat er afturgjaldingartíðin broytt til fast áramál.

Triggjar lánsupphæddir

Tann nýggja lógin gevur lánimøguleikar til triggjar húsastoddir.

Hús niðan fyri 120 kvm. fáa 120.000 kr. Hús millum 120 og 135 kvm. fáa 100.000 kr. Hús millum 135 og 150 kvm. fáa 60.000 kr. Meðan hús yvir 150 kvm. fáa einki lán úr Húsálansgrunninum.

Og hvat fevna so hesir kvadratmetrarnir um? Jóannes Dalsgarð greiðir frá, at teir fevna um alt frá innveggi á útveggnum. Íroknað er durur, trappuhol og grovkøkur, »bryggjers«.

Um loftshæddina er eisini reglugerð. Hon sigur, at av loftshædd yvir 2,25 m. frá gólvi til monuna telja 75 pst. við frá eini væðing, sum kann vera 1,25 m.

Kjallari telur ikki við, um hann er ætlaður til vanligan kjallara. Men skal hann brukast sum vanlig stovu-hædd, so telur hann við. Tó kunnu 20 pst. dragast frá til kjallarahóli.

Er inngongd í kjallara, telur hon við í kvm.-talið og verður sett til 20 pst., sum verða lógð afturat.

Hevur eitt hús hinvegin ongan kjallara, kunnu 20 pst., roknað av stovu-hædd, loyvast at leggja afturat tí loyvda markinum.

Annars upplýsir Joan-

nes Dalsgarð, at við í lán-umsókn til Húsálansgrunnin skal vera tekning yvir húsið við tværskurði, kostnaðarætlán og figgingarætlán.

Afturgjaldingartíðin fastløgð

Afturgjaldingartíðin er eisini broytt við tí nýggju lógini. Aður lagaði hon seg eftir inntøkuni hjá lán-tak-aranum. Nú verða lánini annuitetlán. T.v.s. at tey skulu avdragast við einari fastlagdari upphædd alla afturgjaldingartíðina. Hon er nú sett til 28 ár.

Eftir hesum skal eitt lán, sum er 120.000 kr. stórt, avdragast við umleið 10.800 kr. um árið. Húsálansgrunnurin krevur avdragini hvørt fjórðingarár. Tí skal viðkomandi, sum lænir 120.000 kr., gjalda 2.700 kr. fyra ferðir árliga.

Taka vit eitt lán, sum er 100.000 kr. stórt, skal lán-takarin gjalda umleið 2.250 kr. hvønn árstjóðing. Tey, sum læna 60.000 kr., skulu avdraga umleið 1.350 kr. um fjórðingsári. Hetta eru rentir og avdráttir.

Flestu um 28 ár

— Í tí gomlu lógini var avdráttartíðin lögð eftir inntøkuni hjá lán-tak-aranum. Hetta er nú broytt. Vil tað siga tað sama sum, at tann nýggja lógin sosialt ikki er líka rættvis?

Jóannes Dalsgarð: — Tað visti seg, at tey flestu skuldu gjalda lánini aftur yvir umleið 28 ár. So sosi-

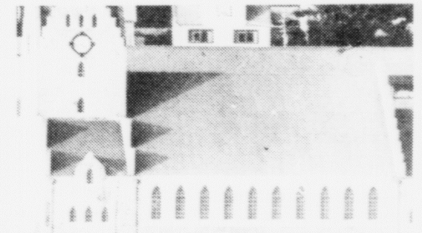
so nakað, sum enn liggur heilt leyst.

Ala skeljar

Tað, sum kanska er eitt meira spennandi, er ætlanin at ala jákupskel. Hetta hevur verið í umbúnað í eina tíð. Búrin til hesa aling eru bilgød, og er ætlanin at seta tær fyrstu skeljarnar í búr nærhendis Oyri skjótt. Tað verða tær smáu skeljarnar, sum ikki kunnu nýtast til framleiðsluna, ið verða tiknar við til lands og settar út í búr. Edmund Joensen sigur, at teir longu til heystar ætla at fáa eina mynd av, hvussu skeljarnar vaksa. Tað er vanligt at ala jákupskel í Japan og visir tað seg, at tann alda

350 sangfuglar til Vágs

Tann árliga sangstevnan verður hildin frá hósdegnum til leygardagin

Dámar tær kórsang, so er at halda leiðina til Vágs í morgin. Ikki færri enn 350 av mætastu sangfuglunum í oyggjunum fara frá hósdegnum til leygardagin at syngja á trimum konsertum í Vági.

Tann árliga sangstevnan byrjar hósdeggin, Kr. Himmalferðardag, við eini kirkjukonsert í Vágs kirkju. Onnur konsertin verður í Ítróttarhøllini friggjakvöldið, meðan tann triðja konsertin verður leygardagin seinna-partin eisini í Ítróttar-

høllini.

A tí seinastu konsertini verður felags kórsangur. Tað er tann kendi islendski kórleiðarin, Jón Stefansson, sum skal stjórna felagskórnum.

Men áhoyrararnir fara ikki bara at hoyra kórsang á hesi konsertini. Harmoniorkestríð GHM skal eisini spæla.

Um kvöldið verður veitsla fyri øllum lut-tak-aranum í VB-húsinum. Sunnumorgunin fara allir sangfuglarnir norður aftur.

jo-mo

alt er lógin líka rættvis. Munurin í avdragunum hjá teimum, sum skuldu gjalda yvir 28 ár, og teimum sum skuldu gjalda yvir 40 ár, var ikki so stórur. Tey, sum skuldu gjalda yvir longri tíð, komu at gjalda nógv meira í rentu tilsamans.

Eftir gomlu lógini

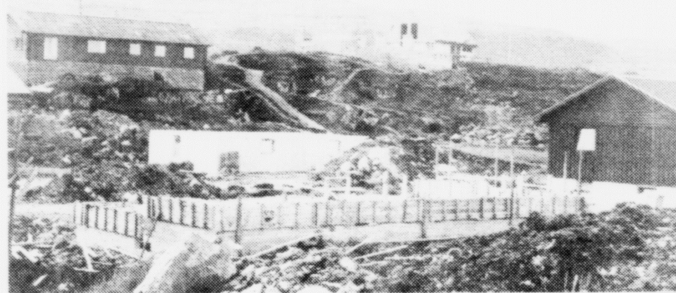
Landsstýrið kunngjórði ta nýggju lógina leygdagin. Tey, sum hava søkt eftir tí gomlu lógini fyri henda dag, fáa lán eftir henni, hóast tey ikki lúka

treytirnar eftir tí nýggju lógini.

Soleiðis fáa tey, sum byggja hús yvir 150 kvm. eftir nýggju lógini, men undir 150 eftir gomlu, 60.000 kr. í lán.

Tað sama ger seg galdandi fyri tey, sum eftir gomlu lógini bygdu undir 120 kvm. Hóast húsin hjá teimum kanska fara upp um 135 kvm. eftir tí nýggju lógini, fáa tey 100.000 kr., sum tann gamla reglugerðin segði. Fyri at fáa 120.000 skulu húsin verða undir 120 kvm. uttan frádráttir.

jo-mo

Tey, sum byggja í lotuni, eru ikki verri fyri, hóast tey kanska eftir tí nýggju lógini hjá Húsálansgrunninum fara upp 135 kvadratmetrar og tí bert eiga at fáa 60.000 kr. Halda tey treytirnar í gomlu lógini fáa tey 100.000 kr.

Framhald av síðu 1

Jákupskeljasevningin er vanliga frá august til februar. T.v.s. at virkið liggur stilt restina av árinum. Hetta er eisini nakað, sum eigarnir hava hugsað um í samband við nýggja virkið. Økta og betta frysti- og goymsluorkan fer at geva móguleikar fyri at innfrysta og goyma aðrar fiskaurdráttir aðra tíð á árinum. Eitt nú kann hugast, at virkið fer at taka imóti laksi frá laksabátunum, at tað fer at taka imóti alifiski frá alarunum, og at tað fer at goyma fóður fyri alararnar. Hetta er um hendi, meðan danska fyrirtøkan Matcon stendur fyri tí tekniska á sjálvum virkinum. Anfinnur Setberg hevur eftir-

litið við byggingini.

11,5 mill. kr.

Virkið er mett at kosta 11,5 mill. kr. Vit spurdu Edmund Joensen, stjóra á skeljavirkinum, hví teir eru farnir undir at byggja eitt nýtt virki til eina framleiðslu, sum bert er í gongd ein part av árinum?

Hann sigur til tað, at orskinnar eru fleiri. Fyri tað fyrsta er núverandi virkið alt ov gamalt, og skal virkið lúka tey krov, sum verða sett einaum slíkum virki í dag, so má so nógv gerast av nýggjum. Núverandi virkið er alt eisini ov órationelt, tað fer ov nógv til spillis undir víðgerðini av jákupsskeljunum.

Edmund Joensen visir á, at

teir fara nú at hava tvær pilkiliñjur uppá 60 pláss tilsamans imóti einari uppá 30 á verandi virki. Harumframt verður ymiskt annað gjørt eitt nú í samband við frysting og goymslu, sum ger, at teir kunnu fáa meira burtur úr skeljunum. Teir rokna á henda hátt við at økja um úrtøkuna við umleið 2%, við tað at einki av skeljamati skal fara til spillis. Var hetta veruleiki í fjór við tæverandi umsetningi, so hevði virkið fingið fyri 2 mill. kr. meira burtur úr. Aftrat hesum verður tað nógv meira arbeiðsligt á nýggja virkinum. Ætlandi koma at arbeiða 70 fólk á nýggja virkinum imóti teimum 40–50 á verandi virki.

so nakað, sum enn liggur heilt leyst.

Ala skeljar

Tað, sum kanska er eitt meira spennandi, er ætlanin at ala jákupskel. Hetta hevur verið í umbúnað í eina tíð. Búrin til hesa aling eru bilgød, og er ætlanin at seta tær fyrstu skeljarnar í búr nærhendis Oyri skjótt. Tað verða tær smáu skeljarnar, sum ikki kunnu nýtast til framleiðsluna, ið verða tiknar við til lands og settar út í búr. Edmund Joensen sigur, at teir longu til heystar ætla at fáa eina mynd av, hvussu skeljarnar vaksa. Tað er vanligt at ala jákupskel í Japan og visir tað seg, at tann alda

skelin veksur nógv skjótari enn tær úti í havinum.

Fer henda alingin at geva góð úrslit kann ein ímynda sær tann móguleikan, at virkið um nekur ár kanska fer at koyra alt árið. Tann partin av árinum, tá skeljarnar úti á havinum eru ov litlar at taka, kann virkið so móguliga víðgera tær alda skeljarnar.

Stóra skeling á Føroya Banka

Aftrat hesum øllum kemur tann stóra jákupskelin. Hetta er ein skel, sum á marknaðinum hevur »himmalhøg« pris. Vit vita, at hon finst á Føroya

Banka, men tað eru ongantíð gjørdar royndir eftir henni við egnaðum reiðskapi. Edmund Joensen sigur, at teir í juni-juli fara at gera royndir við ávisum skotskum reiðskapi. Norðheim skal gera royndirnar á Føroya Banka.

— Vit hava í dag einki at ganga eftir, men vita, at bátar hava rakt við hesa stóru jákupskelina á Føroya Banka, sigur Edmund Joensen víðari. Tað er tí ógvuliga spennandi, um vit finna fram til, at har eru ótróttar nógðir av hesum dyra skeljafiskasløg.

So ikki kann sigast annað, enn, at fyri skeljavinnum á Oyri er henda árið eitt sera spennandi og áhugaverd tíð.